

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

जागतिक आरोग्य दिन

- जागतिक आरोग्य दिन दरवर्षी 7 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- 1948 मध्ये जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) याची स्थापना केली

बद्दल:

- 1948 मध्ये, WHO ने पहिली जागतिक आरोग्य सभा घेतली.
- सभेने 1950 पासून दरवर्षी 7 एप्रिल हा दिवस जागतिक आरोग्य दिन म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला.

थीम:

- जागतिक आरोग्य दिन 2024 ची थीम "माझे आरोग्य, माझा हक्क" आहे.
- ही थीम प्रत्येकाला निरोगी जीवन जगण्यासाठी आरोग्य सेवा, माहिती आणि शिक्षणाची सर्वत्र उपलब्धता सुनिश्चित करण्याच्या महत्त्वावर जोर देते.

पूर व्यवस्थापनासाठी नाग नदी प्रणाली स्कॅन केली जाईल

- महाराष्ट्र राज्य पाटबंधारे विभागाने नागपूर महानगरपालिकेने (NMC) नाग नदीतील पूर समस्यांना सामोरे जाण्यासाठी सविस्तर जलविज्ञान अभ्यास करण्याची सूचना केली आहे.
- हे सूचित करते की नाग नदीसाठी सध्याची पूर व्यवस्थापन धोरणे अपुरी असू शकतात.

बद्दल:

- नाग नदी, महाराष्ट्राच्या नागपूर शहराची जीवनवाहिनी असून या शहराला तिचे नाव देण्यात आले आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- मूळ : लावा टेकड्या, वाडीजवळ
- लांबी: नागपूर शहराच्या हद्दीत अंदाजे 17 किमी
- उपनद्या: पवनगावजवळ पियोली नद्यांना, तितूरजवळ पोरा नदीत विलीन होतात
- कन्हान नदीला मिळते, कन्हान-पेंच नदी प्रणालीचा एक भाग

अंतिम मतदार यादी जाहीर, लिंग असमानता 0.1%

- अंतिम मतदार यादी जाहीर करण्यात आली आहे, जी फक्त 0.1% इतकी लहान लिंग असमानता दर्शवते.

बद्दल:

- नागपूर मतदारसंघातील सांख्यिकीय आकडेवारीवरून असे दिसून आले आहे की 2009 मध्ये 4.27% असलेल्या पुरुष आणि महिला मतदारांच्या संख्येतील फरक 2024 च्या मतदार यादीतील केवळ 0.1% किंवा 44,055 मतदारांवर कमी झाला आहे.
- 2014 मध्ये मतदार यादीतील ही लिंग असमानता 4.33% होती, जी 2019 मध्ये 2.56% इतकी कमी झाली आहे.

वर्सोवा वांद्रे सी लिंक: 15% काम पूर्ण

- वर्सोवा-वांद्रे सी लिंकचे बांधकाम सुरू असून 15% सिव्हिल काम पूर्ण झाले आहे.
- प्रकल्पाची मुदत मे 2028 पर्यंत वाढवण्यात आली आहे.
- डिसेंबर 2026 च्या मागील उद्दिष्टापेक्षा ही सुधारणा आहे.

बद्दल:

- वर्सोवा-वांद्रे सी लिंक, ज्याला स्वातंत्र्य वीर सावरकर सी लिंक असेही म्हटले जाते, हा मुंबईत निर्माणाधीन असलेला एक भव्य पूल आहे.
- शहराच्या कोस्टल रोड प्रकल्पाच्या दुसऱ्या टप्प्याचा हा भाग आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- लांबी: 17.17 किलोमीटर (10.67 मैल)
- उद्देश: पश्चिम द्रुतगती महामार्ग आणि मुंबई उपनगरीय रेल्वेवरील वाहतूक कोंडी कमी करणे.
- प्रारंभ आणि समाप्ती बिंदू: वांद्रे-वरळी सी लिंक वर्सोव्यातील नाना नानी पार्कला जोडते.

राज्यात प्राणी कल्याण समिती स्थापन करा: AWBI

- अॅनिमल वेलफेअर बोर्ड ऑफ इंडिया (AWBI) राज्यांना त्यांच्या स्वतःच्या प्राणी कल्याण समित्या स्थापन करण्यास प्रोत्साहित करते.
- या समित्या राज्यातील प्राणी कल्याण सुधारण्यासाठी AWBI सोबत काम करतील.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- उद्देश:
  - राज्यासाठी विशिष्ट प्राणी कल्याणाशी संबंधित समस्यांचे निराकरण करा.

- राज्य स्तरावर राष्ट्रीय पशु कल्याण मार्गदर्शक तत्वे लागू करा.
- **रचना: कडून प्रतिनिधींचा समावेश होण्याची शक्यता आहे:**
  - सरकारी विभाग (पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय सेवा)
  - प्राणी कल्याण संस्था
  - पशुवैद्यकीय व्यावसायिक
- **फायदे:**
  - राज्यातील प्राणी कल्याण प्रश्नांवर अधिक लक्ष केंद्रित केले.
  - प्राणी कल्याण कायदांची सुधारित अंमलबजावणी.
  - भागधारकांमधील सहकार्य वाढले.

तलावाचा काही भाग कोरडा झाल्याबद्दल पर्यावरणवादी चिंतेत आहेत

- स्थानिक पर्यावरणवादी, ज्यांना "ग्रीन्स" म्हणून संबोधले जाते, ते नेरुळच्या अर्धवट वाळलेल्या DPS तलावाच्या तळात निर्माण झालेल्या भेगांबद्दल चिंता व्यक्त करत आहेत.
- तज्ज्ञांचे मत आहे की, यामागचे कारण तलावातील असमान कोरडे पडणे किंवा पाण्यातील घट असू शकते.

बद्दल:

- डीपीएस तलाव नवी मुंबईतील नेरुळ येथे स्थित 30 एकरातील पाणथळ जागा आहे.
- हे प्लेमिंगो आणि इतर पक्ष्यांना आकर्षित करण्यासाठी ओळखले जाते, ज्यामुळे ते पक्षी निरीक्षकांचे नंदनवन बनते.
- तलावाचे अधिवास म्हणून संवर्धन करण्यासाठी प्रयत्न केले गेले आहेत आणि पाहुण्यांसाठी टेहळणी बुरूज बांधण्याची योजना देखील आहे.

मराठ्यांमध्ये प्रतिगामी, 84% कोट्यास पात्र: पॅनेल

- महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने म्हटले आहे की, राज्याच्या लोकसंख्येपैकी 28% मराठा आहेत परंतु ते "असाधारण मागासलेपणा" दर्शवतात आणि त्यापैकी 84% लोक "क्रीमी लेयर"मध्ये येत नाहीत. इंद्रा साहनी प्रकरणात न्यायालयाने दिलेल्या निकालानुसार त्यांना नोकरी आणि शिक्षणात पुरेसे आरक्षण मिळाले पाहिजे.

माहिती:

- न्यायमूर्ती (निवृत्त) सुनील शुक्रे यांच्या अध्यक्षतेखालील आयोगाचा हा अहवाल हा मराठा आरक्षणासाठी 10%

सामाजिक आणि शैक्षणिक बागेवर्गीय (एसईबीसी) अधिनियमाला घटनात्मक आव्हान देणाऱ्या याचिकांवर मुंबई उच्च न्यायालयात राज्य सरकारच्या उत्तराचा भाग आहे, असे वृत्त स्वाती देशपांडे यांनी दिले.

मुंबईतील सर्व ईव्हीपैकी 1.6% बेस्ट बसेसमध्ये आता पाचपैकी एक इलेक्ट्रिक बस आहे

- मुंबईने आपल्या सार्वजनिक बस प्रणालीचे विद्युतीकरण करण्यात लक्षणीय प्रगती केली आहे.
- शहरातील बेस्ट बसपैकी पाचपैकी एक बस आता इलेक्ट्रिक आहे, जी मुंबईतील सर्व इलेक्ट्रिक वाहनांपैकी (EVs) 1.6% चे प्रतिनिधित्व करते.
- इलेक्ट्रिक बसेसकडे वळल्याने उत्सर्जन कमी होण्यास आणि शहरातील हवेची गुणवत्ता सुधारण्यास मदत होते.

CRPF शौर्य दिवस

- सीआरपीएफ शौर्य दिवस दरवर्षी 9 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- हे 1965 मध्ये गुजरातमधील कच्छच्या रणमधील सरदार पोस्टवर CRPF जवानांनी दाखवलेल्या असाधारण धैर्याचा सन्मान करते.

बद्दल:

- याच दिवशी 1965 मध्ये सीआरपीएफच्या छोट्या तुकडीने गुजरातमधील कच्छच्या रणमध्ये असलेल्या सरदार चौकीवर आक्रमण करणाऱ्या पाकिस्तानी सैन्याचा पराभव करून इतिहास रचला होता.
- सीआरपीएफच्या जवानांनी 34 पाकिस्तानी सैनिकांचा खात्मा केला आणि चार जणांना जिवंत पकडले.

जागतिक होमिओपॅथी दिन

- जागतिक होमिओपॅथी दिन दरवर्षी 10 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- होमिओपॅथीचे संस्थापक सॅम्युअल हॅनेमन यांच्या वाढदिवसानिमित्त हा सन्मान आहे.
- या पर्यायी वैद्यकीय प्रणालीबद्दल जागरूकता वाढवण्याचा हा दिवस आहे जो शरीराच्या उपचारांच्या प्रतिसादाला उत्तेजित करण्यासाठी कमीतकमी डोसमध्ये नैसर्गिक पदार्थ वापरतो.
- याचा उद्देश आहे:
  - होमिओपॅथीबद्दल लोकांची समज वाढवणे.
  - होमिओपॅथिक उपचारांची सुलभता सुधारणे.
  - होमिओपॅथीला भेडसावणाऱ्या आव्हानांना तोंड द्या आणि त्याची भविष्यातील क्षमता जाणून घेणे.

थीम:

- जागतिक होमिओपॅथी दिन 2024 ची थीम 'संशोधन सक्षमीकरण, प्रवीणता वाढवणे: एक होमिओपॅथी सिम्पोजियम' आहे.
- ही थीम होमिओपॅथीमधील निरंतर संशोधनाचे महत्त्व अधोरेखित करते आणि वैद्यकीय सेवेचे चांगले परिणाम देण्यासाठी त्याच्या प्रशिक्षणात क्षमता वाढवण्याची गरज आहे.

तुम्हाला माहित आहे का?

- महेंद्र लाल सरकार हे होमिओपॅथिक वैद्य बनलेले पहिले भारतीय होते.
- कलकत्ता होमिओपॅथिक मेडिकल कॉलेज, पहिले होमिओपॅथिक वैद्यकीय महाविद्यालय 1881 मध्ये स्थापन झाले.

महाराष्ट्रात 13 लाख तरुण नवमतदार

- राज्यातील 12.87 लाख तरुण पहिल्यांदाच लोकसभा निवडणुकीत मतदान करणार आहेत.
- त्यापैकी 5.27 लाख महिला मतदारांच्या तुलनेत 7.59 लाख पुरुष आहेत.
- या गटातील महाराष्ट्राची मतदार नोंदणी संख्या मागील निवडणुकीपेक्षा जास्त आहे, परंतु इतर राज्यांच्या तुलनेत अजूनही कमी आहे.
- त्यांची राज्यातील एकूण नोंदणी एकूण 9.24 कोटी मतदारांपैकी 30% पेक्षा कमी आहे.
- या लोकसंख्येतील अंदाजित लोकसंख्या 4.9 कोटीपेक्षा थोडी कमी आहे याचा अर्थ केवळ 38% प्रथमच मतदान करणारे मतदार आहेत.
- तरुण आणि मध्यमवयीन मतदार एकत्रितपणे मतदार यादीत 50% पेक्षा जास्त आहेत.

ICCR स्थापना दिवस

- भारतीय सांस्कृतिक संबंध परिषद (ICCR) 9 एप्रिल रोजी आपला स्थापना दिवस साजरा करते.
- याची स्थापना 1950 मध्ये मौलाना अब्दुल कलाम आझाद यांनी केली होती.
- ते भारताचे पहिले शिक्षण मंत्री होते.

बद्दल:

- भारत आणि इतर देशांमधील परस्पर समंजसपणा आणि सांस्कृतिक देवाणघेवाण वाढवून, भारताच्या सांस्कृतिक मुत्सद्देगिरीच्या प्रयत्नांची सुरुवात हा दिवस आहे.
- हे भारताच्या सॉफ्ट पॉवर डिप्लोमसीची स्थापना करते, जी देशाच्या परराष्ट्र धोरणाचा प्रमुख घटक आहे.

- ICCR मुख्यालय आझाद भवन, I.P इस्टेट, नवी दिल्ली येथे आहे.
- त्याची प्रादेशिक कार्यालये बंगलोर, चंदीगड, चेन्नई, कटक, गोवा, गुवाहाटी, हैदराबाद, जयपूर, कोलकाता, लखनौ, मुंबई, पाटणा, पुणे, शिलांग, तिरुवनंतपुरम आणि वाराणसी येथे आहेत.

अमेरिका, युरोपला 5 हजार टन आंबा निर्यात करण्याचे महाराष्ट्राचे उद्दिष्ट आहे

- महाराष्ट्र राज्य कृषी पणन मंडळाने (एमएसएएमबी) या हंगामात 5,000 टन आंब्याची निर्यात करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे.
- मागील हंगामाच्या तुलनेत ही लक्षणीय वाढ आहे, ज्यामुळे कमी निर्यात झाली.
- MSAMB सुविधांमधून आंब्यावर प्रक्रिया करून निर्यात केली जाईल.
- अमेरिका आणि युरोप सारखे विकसित देश लक्ष्य बाजारपेठेत आहेत, जिथे भारतीय आंब्यांना, विशेषतः हापूस आणि केसर जातींना जास्त मागणी आहे.
- विकसित बाजारपेठेवरील हे लक्ष शेतकऱ्यांना चांगल्या परताव्याच्या अपेक्षेमुळे आहे.

राष्ट्रीय प्राणीसंग्रहालय प्रेमी दिन

- राष्ट्रीय प्राणीसंग्रहालय प्रेमी दिन दरवर्षी 8 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- प्राण्यांबद्दलचे आपले प्रेम आणि प्राणिसंग्रहालयाची महत्त्वाची भूमिका साजरी करण्याचा हा दिवस आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- एक्सप्लोरेशनला प्रोत्साहन देते: तुमच्या स्थानिक प्राणिसंग्रहालयाला भेट देणे आणि याला घर म्हणणारे आश्चर्यकारक प्राणी शोधणे ही आनंदाची गोष्ट आहे.
- प्राणिसंग्रहालयातील योगदान:
- प्राणिसंग्रहालय यात गुंतलेले आहेत:
  - प्रजाती संवर्धन - प्रजनन कार्यक्रम धोक्यात असलेल्या प्राण्यांना मदत करतात.
  - शिक्षण - प्राणिसंग्रहालय आपल्याला वन्यजीव आणि अधिवासाबद्दल शिकवतात.
  - संशोधन - शास्त्रज्ञ प्राणिसंग्रहालयातील प्राण्यांचे आरोग्य सुधारण्यासाठी त्यांचा अभ्यास करतात.

तुम्हाला माहित आहे का?

- अरिग्रार अण्णा प्राणीशास्त्र उद्यान हे 1855 मध्ये देशातील पहिले प्राणिसंग्रहालय होते.

- चेन्नईतील अरिग्रार अण्णा प्राणीसंग्रहालय (वंडालूर प्राणीसंग्रहालय) भारतातील सर्वात मोठे प्राणीसंग्रहालय आहे.
- महाराजबाग प्राणीसंग्रहालय हे भारतातील सर्वात लहान प्राणीसंग्रहालय आहे.

राष्ट्रीय सुरक्षित मातृत्व दिवस

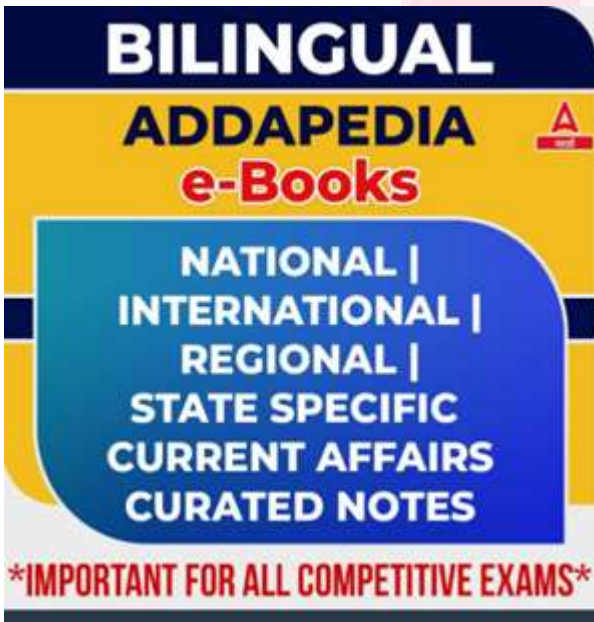
- भारतात दरवर्षी 11 एप्रिल रोजी राष्ट्रीय सुरक्षित मातृत्व दिवस साजरा केला जातो.
- हे मातृ आरोग्याच्या गंभीर समस्येबद्दल जागरूकता वाढवते.
- हा लाखो महिलांना गर्भधारणेदरम्यान आणि बाळंतपणादरम्यान कोणकोणत्या धोक्यांचा सामना करावा लागतो यावर प्रकाश टाकतो.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- व्हाईट रिबन अलायन्स इंडिया (WRAI) द्वारे 2003 मध्ये स्थापित.
- दर्जेदार माता आरोग्य सेवांमध्ये प्रवेश सुधारण्याचे उद्दिष्ट.
- निरोगी गर्भधारणेच्या पद्धतींना प्रोत्साहन देतो आणि माता मृत्यू दर कमी करतो.
- हा दिवस प्रत्येक आईला संपूर्ण मातृत्वाचा सुरक्षित आणि निरोगी अनुभव मिळावा हे सुनिश्चित करण्याच्या महत्त्वाची आठवण करून देतो.

थीम:

- 2024 ची थीम "कोरोना व्हायरसमध्ये घरी राहा, आई आणि अर्भकांचे रक्षण करा"

व्हाईट रिबन अलायन्स इंडिया (WRAI)

- व्हाईट रिबन अलायन्स इंडिया (WRAI) ही तळागाळातील चळवळ आहे जी भारतातील महिला आणि नवजात बालकांच्या आरोग्य आणि हक्कांसाठी समर्थन करते.
- हे व्यक्ती, संस्था, आरोग्यसेवा व्यावसायिक आणि अगदी सरकारी अधिकारी यांना एकत्र आणणारी एक व्यापक युती म्हणून कार्य करते.

धारावी सर्वेक्षणासाठी 100 हून अधिक पथके तैनात करण्यात येणार आहेत

- आशियातील सर्वात मोठ्या झोपडपट्ट्यांपैकी एक असलेल्या धारावीचे मोठ्या प्रमाणावर सर्वेक्षण सुरू करण्यात आले असून 100 हून अधिक पथके तैनात करण्यात आली आहेत.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा उपक्रम सध्या सुरू असलेल्या धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाशी जोडलेला आहे.
- या पुनर्विकास प्रकल्पाचे उद्दिष्ट झोपडपट्टीचे आधुनिक आणि नियोजित शहरी भागात रूपांतर करणे आहे.
- सर्वेक्षणाचा उद्देश धारावीतील रहिवाशांची संख्या, लोकसंख्या, मालमतेची मालकी आणि पायाभूत सुविधांच्या गरजा यासारख्या विविध पैलूंवरील डेटा गोळा करण्याची शक्यता आहे.
- संकलित डेटा पुनर्विकास प्रकल्पाचे नियोजन आणि अंमलबजावणी प्रभावीपणे करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण ठरेल.

मेट्रो वनने सोयीस्कर रिस्टबँड पेमेंट सिस्टम सादर केली आहे

- मेट्रो वन (वर्सोवा-अंधेरी-घाटकोपर) ने एक नाविन्यपूर्ण तिकीट प्रणालीचे अनावरण केले आहे ज्यामध्ये टॅपटॅप म्हणून ओळखले जाणारे घालण्यायोग्य रिस्टबँड आहे, जे मेट्रो प्रवासादरम्यान संपर्करहित पेमेंटसाठी डिझाइन केलेले आहे.

बद्दल:

- हा टॅपटॅप बँड पर्यावरणास अनुकूल सिलिकॉन-आधारित सामग्रीपासून बनविला गेला आहे, याची खात्री करून ते त्वचेवर अलर्जीकारक नसलेले आणि सौम्य आहे.
- मेट्रो वन ने 200 रुपयांच्या विशेष प्रास्ताविक ऑफरसह टॅपटॅप लॉच केले, ज्यामुळे प्रवाशांना "त्यांची तिकीट घेऊन जाण्याऐवजी घालता येतील."

- मुंबई मेट्रो वनच्या AFC गेटवर फक्त त्यांच्या मनगटावर टॅप करून, प्रवासी अखंडपणे त्यांचा प्रवास सुरू करू शकतात.

जागतिक पार्किन्सन्स दिन

- जागतिक पार्किन्सन्स दिन दरवर्षी 11 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो
- हा दिवस दोन मुख्य उद्देश पूर्ण करतो:

1. जागरूकता पसरविणे:

- a. पार्किन्सन रोग हा एक क्रॉनिक न्यूरोडीजनरेटिव्ह डिसऑर्डर आहे जो जगभरातील लाखो लोकांना प्रभावित करतो.
- b. जागतिक पार्किन्सन्स दिन ही स्थिती, त्याची लक्षणे आणि रुग्ण आणि त्यांच्या कुटुंबियांना येणाऱ्या आव्हानांकडे लक्ष वेधतो.

2. डॉ. जेम्स पार्किन्सन्सचा सन्मान:

- a. हा दिवस डॉ. जेम्स पार्किन्सन यांच्या वाढदिवसासोबतही येतो, ज्यांनी 1817 मध्ये या स्थितीचे प्रथम वर्णन केले होते.

बद्दल:

- 1997 मध्ये, युरोपियन असोसिएशन फॉर पार्किन्सन रोग (आता पार्किन्सन्स युरोप म्हणून ओळखले जाते) ने जाहीर केले की दरवर्षी 11 एप्रिल हा जागतिक पार्किन्सन दिन म्हणून साजरा केला जाईल.
- जागतिक आरोग्य संघटना (WHO) ने देखील या उपक्रमाला सहप्रायोजित केले.

थीम:

- जागतिक पार्किन्सन्स दिन 2024 ची थीम "तुमचा प्रकाश शोधणे" आहे.
- ही थीम आशा, लवचिकता आणि पार्किन्सन रोगाने ग्रस्त असलेल्या लोकांसाठी सकारात्मक दृष्टीकोन राखण्याच्या महत्त्वावर जोर देते.

आंतरराष्ट्रीय मानव अंतराळ उड्डाण दिन

- मानवी अंतराळ उड्डाणाचा आंतरराष्ट्रीय दिवस दरवर्षी 12 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- हा 1961 मध्ये युरी गागारिनच्या पहिल्या मानवी अंतराळ उड्डाणाचा वर्धापन दिन आहे.

बद्दल:

- 7 एप्रिल 2011 रोजी संयुक्त राष्ट्र महासभेच्या 65 व्या अधिवेशनात याची घोषणा करण्यात आली.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हा दिवस अंतराळ युगाची पहाट आणि अवकाश संशोधनातील अतुलनीय यश साजरा करतो.

- हे आपल्या कल्याणासाठी आणि शाश्वत विकासासाठी अवकाश विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाचे महत्त्व देखील अधोरेखित करते.

थीम:

- आंतरराष्ट्रीय मानवी अंतराळ उड्डाण दिनाची थीम आहे "वैज्ञानिक कुतूहलाला प्रोत्साहन द्या".
- हे व्यक्ती आणि समुदायांना शोध आणि नवोपक्रमासाठी एक प्रेरक शक्ती म्हणून जिज्ञासा स्वीकारण्याचे आवाहन करते.

तुम्हाला माहित आहे का?

- युरी गागारिन हा अवकाशात प्रवास करणारा पहिला मानव होता.

महाराष्ट्रात सर्वाधिक नोंदणीकृत मतदार पुणे जिल्ह्यात आहेत

- राज्याच्या मुख्य निवडणूक कार्यालयाच्या ताज्या आकडेवारीनुसार 82.8 लाख मतदारांसह पुणे जिल्ह्यात सर्वाधिक मतदार आहेत.
- त्यानंतर 73.5 लाख मतदारांसह मुंबई उपनगर जिल्हा आहे.
- ठाणे जिल्ह्यात नोंदणीकृत मतदारांची संख्या 65.8 लाख आहे.

बद्दल:

- गेल्या तीन आठवड्यात राज्यात 3.2 लाख मतदार मतदार यादीत समाविष्ट झाले आहेत.
- पुणे जिल्ह्यात सर्वाधिक नोंदणीकृत मतदार आहेत कारण त्यात चार लोकसभा मतदारसंघ आहेत.

भारत, जर्मनीने SUK संशोधकांना पेटंट दिले

- SUK मधील दोन संशोधकांनी स्वच्छ ऊर्जा विकासात महत्त्वपूर्ण योगदान दिले आहे.
- हायड्रोजन उत्पादनासाठी नॅनोकॉम्पोझिट वापरून पाण्याचे विभाजन करण्यावरील त्यांच्या अभ्यासाला भारत आणि जर्मन दोन्ही सरकारांनी पेटंट दिले आहे.
- या तंत्रज्ञानामध्ये हायड्रोजन इंधन उत्पादनासाठी अधिक टिकाऊ पद्धत तयार करण्याची क्षमता आहे.

बद्दल:

- शिवाजी विद्यापीठाच्या रसायनशास्त्र विभागाचे प्रा.डॉ.सागर डेलेकर आणि त्यांचे संशोधक विद्यार्थी प्रमोद अभंगराव कोयले यांनी हे संशोधन केले.
- यामध्ये पाणी आणि सूर्यप्रकाशासारख्या नैसर्गिक स्रोतांपासून हिरवा हायड्रोजन तयार करणे, त्याचा

इंधन म्हणून वापर करणे आणि कार्बन उत्सर्जन कमी करणे समाविष्ट आहे.

- हे संशोधन अमेरिकन जर्नल ऑफ अप्लाइड नॅनोमेटेरियल्स आणि इंटरनॅशनल जर्नल ऑफ हायड्रोजन एनर्जीमध्ये प्रकाशित झाले आहे.

महात्मा फुले स्मारकाचा विस्तार होणार आहे

- उपमुख्यमंत्री अजित पवार म्हणाले की, पुण्यातील महात्मा ज्योतिराव फुले स्मारकाच्या विस्ताराचे नियोजन केले जात असून त्यासाठी भूसंपादनाला गती दिली जाईल.
- त्यामुळे सध्याचे स्मारक गजबजलेले दिसत आहे.

बद्दल:

- महात्मा ज्योतिराव फुले (1827-1890) हे सर्वांसाठी समानतेसाठी लढणारे आद्य भारतीय समाजसुधारक होते.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- जातीविरोधी कार्यकर्ते:** फुले यांनी भेदभाव करणाऱ्या जातिव्यवस्थेला, विशेषतः अस्पृश्य आणि खालच्या जातींच्या दुर्दशेला तीव्र विरोध केला.
- सर्वांसाठी शिक्षण:** ते आणि त्यांच्या पत्नी सावित्रीबाई फुले, त्यांच्या स्वतःच्या अधिकारात एक उल्लेखनीय व्यक्तिमत्व, स्त्री शिक्षणाचे चॅम्पियन होते. त्यांनी 1848 मध्ये भारतात मुलींसाठी पहिली शाळा उघडली.
- सत्यशोधक समाज:** 1873 मध्ये, फुले यांनी सत्यशोधक समाज या समाजाची स्थापना केली जी कारण, टीकात्मक विचार आणि सर्वांसाठी सामाजिक न्यायाचा प्रचार करते.

हवामान असुरक्षा धोका

- 24 वर्षांहून अधिक काळ, महाराष्ट्रातील सरासरी वार्षिक तापमान सामान्य पातळीपेक्षा जास्त नोंदवले जात आहे.
- भारतीय हवामानशास्त्र विभाग (IMD) नुसार, महाराष्ट्रातील सरासरी वार्षिक तापमान सामान्य पातळीपेक्षा एक अंशाने वाढले आहे.

बद्दल:

- अलीकडेच, 2023 हे वर्ष अधिकृतपणे जागतिक स्तरावर सर्वात उष्ण वर्ष म्हणून घोषित करण्यात आले आहे, ज्याचे सरासरी तापमान 1850-1900 पूर्व-औद्योगिक पातळीच्या सरासरीपेक्षा 1.48 अंश सेल्सिअसने आणि 2016 पेक्षा 0.17 अंश सेल्सिअसने जास्त आहे.
- महाराष्ट्रातही 2000 पूर्वीपासून तापमानात वाढ झाली आहे.

- IMD च्या आकडेवारीनुसार, 1875 ते 1970 दरम्यान, काही घटना वगळता महाराष्ट्रातील सरासरी तापमान सामान्य पातळीपेक्षा एक अंशाने कमी नोंदवले गेले.
- तथापि, ही परिस्थिती हळूहळू बदलू लागली आणि 1970 ते 2000 दरम्यान सरासरी तापमान सामान्य पातळीपेक्षा जास्त नोंदलेल्या घटनांची संख्या वाढली.
- 2000 नंतर महाराष्ट्रात सरासरी तापमान नेहमीपेक्षा जास्त असताना हा बदल लक्षणीयरीत्या दिसून आला.
- 2022 पर्यंत, महाराष्ट्रात तापमान सामान्यपेक्षा एक अंशाने जास्त नोंदवले गेले.

पेंच व्याघ्र प्रकल्प

- महाराष्ट्रातील पेंच व्याघ्र प्रकल्प, राखीव क्षेत्राच्या पूर्वेकडील क्षेत्रातून पश्चिमेकडे ठिपकेदार हरीण आणि सांबरांचे स्थलांतर करण्याची योजना आखत आहे.
- या उपक्रमाचे उद्दिष्ट राखीव क्षेत्रामध्ये मांसाहारी प्राण्यांसाठी शिकार करण्याचे प्रमाण वाढवणे, निरोगी इकोसिस्टमला चालना देणे हे आहे.
- बोर व्याघ्र प्रकल्प, पूर्वे पेंच आणि चोरबाहुली परिसरातून हरण पकडले जाणार आहे.
- हा प्रकल्प अधिवास व्यवस्थापनाद्वारे वन्यजीव लोकसंख्येचे संरक्षण करण्यासाठी भारतात सुरू असलेल्या प्रयत्नांवर प्रकाश टाकतो.

बद्दल:

- महाराष्ट्र, भारतातील तिसरे सर्वात मोठे राज्य, जैवविविधतेचे प्रमुख संरक्षक आहे आणि सहा व्याघ्र अभयारण्यांचा अभिमान बाळगतो, देशातील सर्वात जास्त मध्य प्रदेशात संबंध आहे.
- या अभयारण्यांपैकी एक पेंच व्याघ्र प्रकल्प आहे, जो पूर्व विदर्भाच्या उत्तरेकडील भागात आहे, जो नागपूर जिल्ह्यातील रामटेक, परसोनी आणि सावनेर तालुक्यांत पसरलेला आहे.
- हा भारतातील 25 वा व्याघ्र प्रकल्प आहे आणि 741.41 चौ.कि.मी.चे क्षेत्र व्यापतो.
- पेंच व्याघ्र प्रकल्प, ज्याचे नाव पेंच नदीच्या नावावर आहे, हे मध्य भारतातील वैशिष्ट्यपूर्ण वाघ, बिबट्या, आळशी अस्वल, भारतीय गौर, जंगली कुत्रे आणि लांडगे यासह विविध प्रकारच्या वनस्पती आणि प्राण्यांचे घर आहे.
- कान्हा, पेंच (M.P), ताडोबा अंधारी, नवेगाव-नागझिरा, आणि बोर व्याघ्र प्रकल्प यासारख्या इतर अभयारण्यांशी ते चांगले जोडलेले आहे.

- राखीव भागाचे अर्धे तुकडे करणारी पेंच नदी आणि नदीवर बांधलेला तोतलाडोह जलाशय या राखीव भागातील वन्यजीवांसाठी महत्त्वपूर्ण आहेत.

ASI 14-15 एप्रिल रोजी देवी महालक्ष्मीच्या मूर्तीचे संवर्धन करणार आहे

- कोल्हापुरातील महालक्ष्मी मंदिरात येणाऱ्या भाविकांना 14 आणि 15 एप्रिल रोजी देवीची मूळ मूर्ती पाहता येणार नाही कारण भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण (ASI), नवी दिल्ली मूर्तीची पाहणी आणि संवर्धन करणार आहे.
- नुकत्याच झालेल्या ASI च्या संशोधनात मूर्ती खराब झाल्याचे आढळून आले आहे.

बद्दल:

- मंदिराचे नाव अंबाबाई/महालक्ष्मीच्या नावावर आहे, जिथे देवी जोडपे राहतात असे मानले जाते.
- हे चालुक्य साम्राज्याचे स्थापत्य अवशेष आहे, जे सुमारे इसवी सन 700 मध्ये बांधले गेले असावे.
- चतुर्भुज आणि मुकुटधारी देवीची प्रतिमा, दगडी चबुतऱ्यावर बसवलेली आहे, ती वाळूच्या दगडापासून तयार केलेली आहे आणि ती 2 फूट 8.5 इंच उंचीवर आहे.
- देवीच्या वाहनाचे प्रतिनिधित्व करणारा दगडी सिंह मूर्तीच्या मागे उभा आहे.
- मंदिराच्या एका कोपऱ्यावर, महाकाली मूर्तीच्या विरुद्ध श्री यंत्राचे कोरीवकाम देखील आहे.
- बहुतेक हिंदू पवित्र प्रतिमांच्या विपरीत, ज्यांचे तोंड उत्तर किंवा पूर्वेकडे असते, या देवतेचे तोंड पश्चिमेकडे आहे, मावळच्या सूर्याच्या किरणांना विशिष्ट दिवशी (31 जानेवारी, 01-02 फेब्रुवारी, 09-11 नोव्हेंबर) महाद्वारातून (मुख्य प्रवेशद्वार) मूर्तीचा चेहरा थेट प्रकाशित करण्यास अनुमती देते.

14 सीमावर्ती गावांमध्ये 5 हजारांहून अधिक मतदान करण्यासाठी राज्यात 2 EPIC

- महाराष्ट्र आणि तेलंगणाच्या सीमेला लागून असलेल्या चंद्रपूर जिल्ह्यातील जिवती तालुक्यातील 14 गावांतील नागरिकांकडे दोन मतदार कार्ड आहेत.
- सरकारी लाभ मिळवण्याबरोबरच ते दोन्ही राज्यांमध्ये मतदान करत आहेत
- दुसरे मतदान सुरू असतानाच, या सीमावर्ती गावांतील सुमारे 5,600 मतदार 19 एप्रिल रोजी पहिल्या टप्प्यात महाराष्ट्रात मतदान करतील.
- सहा महिन्यांपूर्वी तेलंगणा विधानसभेत अनेकांनी मतदान केले होते.

- महाराजगुडा, मुकादमगुडा, परमडोली, परमडोली तांडा, कौठा, लेंडीजळा, शंकरलोधी, पद्मावती, अंतापूर, इंदिरानगर, येसापूर, पलासगुडा, भोलापठार आणि लेंडीगुडा या गावांचा समावेश आहे.

आंतरराष्ट्रीय पगडी दिवस

- आंतरराष्ट्रीय पगडी दिवस दरवर्षी 13 एप्रिल रोजी साजरा केला जातो.
- शीख वारसा साजरे करण्याचा आणि त्यांच्या संस्कृतीत पगडीचे महत्त्व याबद्दल जागरूकता निर्माण करण्याचा हा दिवस आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

विश्वासाचे प्रतीक:

- पगडी, ज्याला दस्तार म्हणूनही ओळखले जाते, हे शिखांसाठी डोक्यावर बांधायच्या कपड्यापेक्षा जास्त महत्त्वाचे आहे.
- हा त्यांच्या विश्वासाचा अनिवार्य भाग आहे, जो वचनबद्धता, स्वाभिमान आणि आध्यात्मिक शुद्धतेचे प्रतिनिधित्व करतो.

जागरूकता पसरविणे:

- या दिवसाचे उद्दिष्ट लोकांना शीख धर्माबद्दल शिक्षित करणे आणि पगडी घालणाऱ्यांविरुद्ध पूर्वाग्रह सोडवणे हा आहे.

समजून घेण्यास प्रोत्साहन देणे:

- आंतरराष्ट्रीय पगडी दिवस आंतरधर्मीय संवाद आणि सांस्कृतिक देवाणघेवाण, अधिक समावेशक आणि सामंजस्यपूर्ण समाजाला प्रोत्साहन देतो.

बद्दल:

- हा दिवस 2004 पासून साजरा केला जातो.
- हे शिखांना त्यांच्या धर्माचा अनिवार्य भाग म्हणून पगडी घालण्याच्या कठोर आवश्यकतांबद्दल जागरूकता आणण्यासाठी आहे.
- 2024 पगडी दिवस गुरु नानक देव यांची 555 वी जयंती आणि बैसाखी सण म्हणून चिन्हांकित करतो.